

MINISTERSTVO VNITRA
odbor legislativy a koordinace předpisů
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-58080-3/LG-2020

Praha 29. května 2020

Poskytnutí informace – ustanovování opatrovníka ve správních řízeních

Ke sp. zn. 19/00/00 ze dne 2. 4. 2020

Ministerstvo vnitra obdrželo Vaši žádost pod výše uvedeným č. j. o informaci podle zákona č. 106/1999. Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, k problematice ustanovování opatrovníka ve správních řízeních vedených Ministerstvem vnitra.

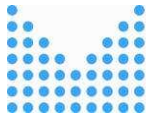
Níže uvádíme odpovědi na jednotlivé dotazy obsažené ve Vaší žádosti:

1) Ustanovuje Ministerstvo vnitra ve správních řízeních, která jsou jím vedena, v odůvodněných případech účastníkovi správního řízení opatrovníka?

Ano, v zákonem předvídaných případech ustanovuje Ministerstvo vnitra ve správních řízeních účastníkovi řízení opatrovníka (podrobněji viz odpověď na dotaz č. 2).

2) Pokud je odpověď na předchozí otázku kladná, z jakého principu/klíče/metodiky vychází Ministerstvo vnitra nebo jeho jednotlivé odbory při ustanovení opatrovníka?

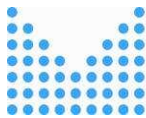
Při ustanovování opatrovníka se Ministerstvo vnitra řídí účinnými právními předpisy, zejména zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „správní řád“), popřípadě též zvláštními právními předpisy, pokud se této problematice týkají. Na opatrovnictví ve správním řízení dopadá § 32 odst. 2 až 8 správního řádu a některá jeho další ustanovení (např. § 22 a § 46 odst. 2). Ustanovení § 32 odst. 2 správního řádu vymezuje, v jakých případech má být opatrovník ustanoven. Pro určení, kdo má být ustanoven opatrovníkem, je podstatný zejména § 32 odst. 4 správního řádu: *„Opatrovníkem správní orgán ustanoví toho, u koho je osoba, jíž se opatrovník ustanovuje, v péči, anebo jinou vhodnou osobu. Tato osoba je povinna funkci opatrovníka přijmout, pokud jí v tom nebrání závažné důvody. Účastníku, který v očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat projevil vůli, aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem, ustanoví správní orgán opatrovníkem s jejím souhlasem osobu označenou za opatrovníka v předběžném prohlášení. Opatrovníkem nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy opatrovance.“*

Ministerstvo vnitra vychází též ze závěrů poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu, které se zabývaly některými dílčími otázkami procesního opatrovnictví – např. závěr č. 18 ze dne 7. 11. 2005, č. 45 ze dne 6. 11. 2006 a č. 78 ze dne 22. 6. 2009. Uvedené závěry jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva vnitra (<https://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu-a-spravnimu-trestani.aspx>).

V praxi Ministerstvo vnitra opatrovníkem ustanovuje, resp. je v případě potřeby připraveno ustanovit, zejména osobu, u níž je účastník řízení v péči nebo osobu, která je ve vztahu k účastníkovi osobou blízkou. Primárně vychází Ministerstvo vnitra z kritéria vhodnosti (v návaznosti na zmíněný § 32 odst. 4 správního řádu). V minulosti byl například v řízení ve věcech státní služby podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, ustanoven opatrovníkem manžel státní zaměstnankyně. Pokud by v tomto typu řízení nebylo možno ustanovit opatrovníkem osobu blízkou, bylo by zvažováno ustanovení osoby, která je členem odborové organizace. V řízeních podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ustanovuje Ministerstvo vnitra opatrovníkem nevládní organizaci, která působí v místě posledního známého místa pobytu cizince na území a která se věnuje pomoci a poskytování rad cizincům, např. Arcidiecézní charitu Praha (to platí, není-li Ministerstvu vnitra známa vhodná osoba z blízkého okolí cizince, která by splňovala podmínky § 32 odst. 4 správního řádu).

3) Pokud je odpověď na otázku č. 1) kladná, jsou jako opatrovníci ustanovováni také advokáti?

Ministerstvo vnitra dosud neustanovilo opatrovníkem ve správním řízení advokáta.

4) Vede Ministerstvo vnitra, případně samostatně jednotlivé odbory ministerstva, seznam (či více různých samostatných seznamů, evidencí, rejstříků) advokátů či jiných subjektů, ze kterých následně ustanovuje (ustanovují) v odůvodněných případech účastníkům správních řízení opatrovníka?

i. Pokud ano, kolik takových seznamů Ministerstvo vnitra či jednotlivé odbory vede (vedou)?

ii. Kolik subjektů je v takových seznamech vedeno (za předpokladu, že takové seznamy existují)?

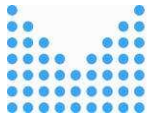
iii. Pokud existuje více takových seznamů, kolik subjektů je vedeno v každém takovém seznamu?

iv. Pokud existuje jeden či více takových seznamů, lze do nich nahlížet či je poskytnout dle zákona o svobodném přístupu k informacím?

Předmětné seznamy, evidence, rejstříky apod. nejsou Ministerstvem vnitra nebo jeho jednotlivými útvary vedeny.

5) Pokud Ministerstvo vnitra jmenuje, ustanoví či určí konkrétnímu účastníkovi řízení opatrovníka, je výkon funkce opatrovníka hrazen? Pokud ano, kdo výkon funkce opatrovníka hradí?

Za výkon funkce opatrovníka nebyla dosud poskytnuta Ministerstvem vnitra odměna. Při náhradě nákladů řízení vychází Ministerstvo vnitra z § 79 odst. 4 správního řádu: „Prováděcí právní předpis stanoví rozsah, v němž správní orgán hradí hotové výdaje a ušlý výtěžek jiným osobám, zejména v souvislosti s výkonem funkce opatrovníka a s opatřováním podkladů pro vydání rozhodnutí. Nárok na náhradu musí být u správního orgánu uplatněn do 8 dnů poté, co náklady vznikly, jinak zaniká.“. Zmíněným prováděcím právním předpisem je vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb.

6) Pokud Ministerstvo vnitra jmenuje, ustanoví či určí konkrétnímu účastníkovi řízení osobu z řad advokátů, vyplácí následně advokátovi odměnu za výkon funkce opatrovníka dle vyhlášky č. 177/1996 Sb.?

Jak již bylo uvedeno, Ministerstvo vnitra dosud neustanovilo opatrovníkem ve správním řízení advokáta. Předmětnou situací se tudíž Ministerstvo vnitra zatím nezabývalo.